

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму
«Музичний фольклор»
зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти,
що реалізується кафедрою музичного мистецтва
факультету музичного мистецтва
Київського національного університету культури і мистецтв

Українське музичне мистецтво в наш час складається з кількох потужних «гілок», і кожна з них має свою специфіку, яка стосується часу і джерел виникнення, способу побутування і вікових шарів населення. На основі цих особливостей досить умовно виділяються такі окремі напрямки музичного мистецтва, як: академічна музика, народна (фольклорна) музики, естрадно-розважальна і церковно-культува музика. Наша рецензія стосується освітньо-професійної програми «Музичний фольклор», тож оцінка програми буде враховувати специфіку саме фольклорного напрямку українського музичного мистецтва.

Загальний набір освітніх компонент названої освітньо-професійної програми, які вивчаються студентами протягом 4-х років, підібраний дуже вдало. Логічним виглядає їх послідовність і розподіл за часом: якщо на початкових курсах (але й на старших також) значна увага приділяється розширенню загального світогляду здобувачів освіти і їх широко-професійному вихованню (іноземна мова, історія мистецтв, філософія, охорона праці та екологічна безпека, етнографія, історія світової музики, історія української музики, музична педагогіка та психологія та ін.), то чим далі, тим «густіше» у програмі розташовані саме фахові і вузько-кваліфікаційні освітні компоненти – теорія музичного фольклору, історія виконавської фольклорної традиції, стильові особливості регіональних музичних традицій України, аналіз народномузичних творів та ін. Наскрізню роль у формуванні спеціальних компетентностей мають компоненти, пов'язані з фольклорним виконавством: фах (транскрипція народної музики та сольний спів / спецінструмент); фольклорний ансамбль (методика та практика роботи з фольклорним колективом). Таке планування освітньої програми в ідеалі дозволяє поступово «занурити» студента у світ фольклорного мистецтва в усіх його різновидах, проводячи через усі шаблі його освоєння і розкриваючи перед ним несподівані і часом дивовижні «секрети» цієї давньої культури, які доступні лише тим, хто пройде увесь цей непростий шлях.

Відомо, що фольклор серед усіх сфер сучасного мистецтва зберігає найдавніші риси, які були притаманні йому ще у дохристиянські часи. Одна з таких важливих рис – тісний зв'язок мистецьких явищ з побутом. Адже й у наш час у сільському середовищі продовжують активно функціонувати деякі традиційні обряди (народне весілля, зимові колядування - щедрування), де переплетені воєдино спів, танець, яскраве поетичне слово, інструментальне музикування, пантоміма, театральна імпровізація, елементи народного живопису тощо. Ця комплексність і синкретизм фольклорного мистецтва накладає особливу вимогу до виховання майбутнього фахівця – фольклориста, керівника

фольклорного гурту, артиста, - вимогу, якої не потребують інші види кваліфікації спеціальності «музичне мистецтво», а саме: здобувач мусить практично оволодіти більшістю з названих навичок і стати справжнім комплексним спеціалістом фольклорного напрямку, який міг би у своєму колективі втілювати усі його головні риси. При тому головним профілем такого спеціаліста залишається саме музично-фольклорне виконавство – спів, гра на традиційних інструментах, розшифровка (транскрипція) народної музики, художнє керівництво ансамблем. Всі інші вміння будуть розширювати й поглиблювати можливості колективу, надавати його репертуару і стилістиці яскравої індивідуальності, підкресленої регіональною фольклорною специфікою, на яку буде спиратися вся робота ансамблю і його солістів.

У ключи сказаного дуже важливим видається присутність в освітньо-професійній програмі таких дисциплін, як: Фольклорний ансамбль (методика та практика роботи з фольклорним колективом); Фах (транскрипція народної музики та сольний спів / спеціалізований інструмент); Теорія музичного фольклору; Сильові особливості регіональних музичних традицій України; Аналіз народномузичних творів; цілого блоку практично-методичних дисциплін тощо. Насправді, усі вони сприяють наповненню головного об'єкта вивчення – українського фольклору – правдивим, історично обумовленим змістом і по-справжньому традиційною формою.

Не всі заклади вищої освіти України, де вивчається фольклор на рівні фаху, можуть похвалитися освітніми програмами подібного змісту і насиченості. Розроблена освітньо-професійна програма «Музичний фольклор» є логічною і структурованою, вміщує в собі об'ємний професійний підхід до виховання майбутніх фольклористів, викладачів фольклорних дисциплін і виконавців, і, безперечно, відповідає вимогам сучасного освітнього простору України. Її реалізація є актуальною і доцільною для підготовки висококваліфікованих фахівців зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Заслужений діяч мистецтв України,
кандидат мистецтвознавства,
професор кафедри історії української музики
і музичної фольклористики НМАУ
ім. П. Чайковського,
художній керівник фольклорного гурту «Древо»

Євген Єфремов

*Свідомо Єфремова Є.
завідувач кафедри мистецтв
ім. П. Чайковського*

